

PROGRAMMANUS SPANSKA

PRODUCENT: FREDRIK JANSSON
PROJEKTLEDARE: TOVE JONSTOIJ
BESTÄLLNINGNUMMER: 104054RA 3
SÄNDNINGSDATUM: 2014-12-27

En la calle Del 3 — Sociala koder

FREDRIK

Välkommen till den tredje och sista delen i serien En la calle - en serie om hur spanska pratas på gatorna i olika delar av den spanskspråkiga världen. Nu ska det handla om sociala koder.

Vad är då sociala koder? Jo, till exempel när man ringer någon.

(Fredrik ringer till Spanien och frågar efter en person.)

Imma: ¡Dígame!

Fredrik: Buenos días, me llamo Fredrik. ¿Me puedes poner con...con la señora Martín?

Imma: ¿De parte de quién?

Fredrik: De Fredrik.

Imma: Soy yo.

FREDRIK:

Du känner att du har ganska bra koll på spanska. Men nu är du i Spanien för första gången. Och ska ringa och be att få prata med någon.

Hur gör man? Presenterar man sig som i Sverige? Eller hur funkar det?

När jag ringde mina första samtal till spanstalande började jag alltid med att presentera mig. Alltså "me llamo Fredrik" eller "soy Fredrik" - men så gör man inte i Spanien. Det vanliga är istället att man direkt frågar efter personen man söker.

Jag har bjudit in Pacoco från Andalusien i södra Spanien, Julie från Argentina och Sergio från Kuba för att ta reda på hur de gör när dom pratar i telefon.

Alla har alla olika sätt att svara i telefon. Pacoco säger "¿quién es?" när han lyfter luren. Alltså, vem är det?

PACOCO:

¿Quién es? Es lo primero que se hace. Coge el teléfono y se dice...

FREDRIK:

Pacoco vill så snabbt som möjligt veta vem han pratar med.

PACOCO

¿Quién es? ¿Sí, quién es? Es como...estamos esperando saber quien es. ¿no? Estamos ..." nyfiken", ¿no?

¿De parte de quién? Vem kan jag hälsa ifrån?

coge tar upp

estamos esperando saber vi väntar på att få reda på

FREDRIK:

¿Quién es? Alltså, helt enkelt, vem är det? Det är vanligt i Spanien.

Julie från Argentina säger bara hej.

JULIE:

¿Cómo contestamos el teléfono? Simplemente hola.

FREDRIK:

Hon tycker att det skulle kännas väldigt märkligt att svara med sitt namn.

JULIE:

Yo no puedo responder el teléfono con mi nombre. Es algo...me suena muy extraño.

FREDRIK:

På Kuba brukar Sergio använda sig av två olika sätt att svara. Ibland säger han "oigo", som direkt översatt blir "jag hör" och ibland det engelskt influerade "halo".

SERGIO:

Bueno, hay dos maneras fundamentales. Una es decir oigo. O la otra es un poco...un anglicismo, que es como halo.

FREDRIK

Varken Sergio, Julie eller Pacoco svarar med sitt namn. Och ingen av dem presenterar sig heller när de ringer upp någon. Så här säger Pacoco:

PACOCO:

Hola, buenas tardes, ¿me puedes poner con?...pero el nombre no.

FREDRIK

Och Julie

JULIE: Hola, quisiera hablar con "Fulano" y tal, por favor.

FREDRIK

Sergio presenterade sig aldrig med namn när han bodde på Kuba. Men nu har han bott här i Sverige i tio år har börjat anpassa sig till den svenska kulturen.

SERGIO:

No, mira, esto de presentarse con nombre lo hago acá más. Porque no sé en que idioma me van a hablar. Cuando cojo el teléfono digo: Sergio. No quiero decir una palabra que pueda ser sueco o español, porque no sé quién es el interlocutor. Cuando no sabes quien es, no...

FREDRIK

När det är dags att ringa någon spansktalande person behöver du alltså inte börja med att presentera dig. Men om den som ringer inte säger sitt namn - hur gör man då om man vill veta vem det är? Ja, då kan du alltid fråga: "vem kan jag hälsa ifrån?" - alltså: "de parte de quién".

me suena muy extraño det låter konstigt för mig

fundamentales huvudsakliga

quisiera hablar con jag skulle vilja prata med

interlocutor den på andra sidan luren

MUSIK, LA BIEN QUERIDA, NOVIEMBRE

FREDRIK

Pacoco har bott tio år i Sverige. Att flytta till ett annat land innebär att lära sig en ny kultur och anpassa sig. Den ibland vulgära spanskan kan bli väldigt fel i Sverige. Uttryck som puta madre/hijo de puta används ibland som komplimanger i spanskan eller för att förstärka något. Pacoco har förstått att det inte funkar att göra en direktöversättning till svenska av "la puta madre". Det skulle ju betyda hormamman.

PACOCO:

Uno se adapta a la cultura no, y respeta. Es como estábamos diciendo con la jerga, ¿no? Yo no voy a ir a un sueco a decir "din mamma hora". Por ejemplo. Tu puta madre, no. Ni cariñoso, ni no cariñoso. Entonces respeto y aprendo.

FREDRIK:

Respeto y aprendo, alltså jag visar respekt och lär mig.

FREDRIK

Julie säger att de två åren som hon har bott i Sverige har varit en erfarenhet som har förändrat henne. Och fått henne att växa

JULIE:

Sí creo que es una experiencia transformadora. Eh, uno crece y tu conciencia se expande al estar expuesto a otra cultura. Inclusive a otros hispanohablantes, en este caso por ejemplo uno aprende mucho más del idioma propio al momento en el que uno se va a vivir a otro país. El desafío es la adaptación. Entonces te adaptas al idioma de la mejor manera que puedes.

FREDRIK

Vad är då det svåraste på ett främmande språk? Sergio tycker att det är att gräla. Och att försöka förklara sina idéer medan han är upprörd och har lite tid.

SERGIO: Discutir. En un idioma extranjero. Es para mí lo más difícil que hay. Estás en un debate, intentando expresar tus ideas. Tienes poco tiempo. Estás exaltado. Eso hacerlo en un idioma extranjero es prácticamente imposible.

MUSIK, LA BIEN QUERIDA, YA NO

Sergio: ¿Te interrumpían mucho? (avbryter)

Fredrik: Sí

Sergio: ¿No te dejaban hablar? (avbryter igen)

Fredrik: Exacto.

Sergio: ¿Nunca? (avbryter igen)

Fredrik: Bueno...

FREDRIK

När jag bodde i Spanien vände jag mig aldrig vid sättet man konverserar på. Sergio frågar mig om jag ofta blev avbruten — ja, det blev jag. Och det är något som irriterar många svenskar. Som svensk är man ju van att få prata till punkt.

se adapta man anpassar sig
la jerga slang
cariñoso/a kärleksfullt

la experiencia transformadora förändrande erfarenhet
uno aprende man lär sig
el idioma propio det egna språket
el desafío utmaningen
la adaptación anpassningen
la manera sättet

discutir gräla, diskutera
intentando expresar försöker uttrycka
exaltado/a upphetsad
prácticamente praktiskt taget

¿te interrumpían? avbröt de dig?

te dejaban de lät dig

För Pacoco är det en naturlig del av ett samtal att bli avbruten. Om han inte blir det börjar han fundera på om personen i fråga är helt ointresserad eller om något är fel.

PACOCO:

Una persona que no interrumpe. Quizá pueda sentir que no le interesa una conversación. No le interesa mi estar, ¿no?

O por si no interrumpe... no es una cuestión de interrumpir...siento que la interrupción es algo que da al diálogo.

interrumpe avbryter
mi estar hur jag mår

MUSIK: LOVELY LUNA, YO YA TE CONOZCO

FREDRIK

Julie säger att det gäller att ta plats bland spansktalande.

JULIE

Tienes que hacerte oír. Y si, bueno, como toda generalización al latino y al español les gusta hablar.

hacerte oír ta plats

FREDRIK

De måste göra din röst hörd av eftersom många latinos gillar att prata, säger hon.

Sergio håller med och säger att den latinska stilen är att tycka att din åsikt är den bästa — det är ingen åsikt i mängden — det är sanningen! Och det är den som alla ska lyssna på.

SERGIO:

¡Tu opinion es LA opinion! No es una opinión más. Es la verdad. La que hay que escuchar.

FREDRIK:

Sergio tycker det skulle vara idealiskt om man kunde hitta en balans mellan sättet att framhäva sig själv och att ligga lite lågt när man umgås.

SERGIO:

Yo creo que hay que encontrar un equilibrio. Tampoco el otro extremo. El extremo sueco tampoco me parece lo ideal. Si vamos a...un poco a comparar.

el equilibrio balans
el extremo ytterlighet

FREDRIK:

Du har hört den sista delen av serien "En la calle" - medverkande är Pacoco Francisco Gil Berrocal, Julie Saurit, Sergio Sanchez.. Pedagog: Francisco Javier Romero Gutierrez, tekniker Tommie Nissilä och jag som gjort programmet heter Fredrik Jansson. Manus och glosor finns på ur.se - klicka dig fram till spanska. Du kan också följa oss på facebook - UR spanska.